

ÖZET

AYDIN'DA FARKLI YÜKSEKLİKLERDE YAŞAYAN *Laudakia stellio*'NUN (LINNEAEUS 1758) (REPTILIA: AGAMIDAE) DİL YAPISININ HİSTOLOJİK OLARAK İNCELENMESİ

Birsel YAPICI

Yüksek Lisans Tezi, Biyoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kurtuluş OLGUN
2010, 39 sayfa

Bu çalışmada, *Laudakia stellio* türüne ait ergin kertenkelelerin dillerinin histolojik özelliklerinin ortaya konulması, farklı yüksekliklerde yaşayan türler arasındaki histolojik yapı farklılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada kullanılan *L. stellio* bireyleri 2004 yılının Haziran ayında Kepez/AYDIN (64 m) ve Paşayaylası/AYDIN (1287 m) lokalitelerinden toplanmıştır. Örnekler parafine gömülmüş ve 5 µm. kalınlığında kesitler alınmıştır. Histolojik kesitler PAS, H-E, Gomori Trikrom, PAS-H ve Thionin boyaarı kullanılarak boyanmıştır.

L. stellio kalın, etli ve kısa bir dil ile çatalsız bir dil ucuna sahiptir. Oval ve papillasız olan dil ucu keratinize çok katlı yassı epitel ile kaplıdır. Işık mikroskobu gözlemleri, dilin dorsal ve ventral yüzeyleri arasında farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Salgı bezi ve hücreleri bakımından zengin olan dorsal kısım, farklı tipte papillalara sahiptir. Bunlar mantarsı ve silindirik papillalardır. Ventral kısmın papillasız yüzeyi keratinize çok katlı yassı epitel ile kaplıdır. Işık mikroskobu altında, seröz ve müköz bez olmak üzere iki tip salgı bezi gözlenmiştir. Son olarak, dilin sadece arka kısmı birkaç tat tomurcuğuna sahiptir.

Sonuç olarak, histolojik gözlemler farklı yüksekliklerde yaşayan *L. stellio* türleri arasında dil yapısı bakımından herhangi bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: *Laudakia stellio*, dil, histoloji, papilla, ışık mikroskobu